

ELEBITASUNAREN ERAGINA IRAKURKETARAKO IKASKUNTZA NAHASTEETAN

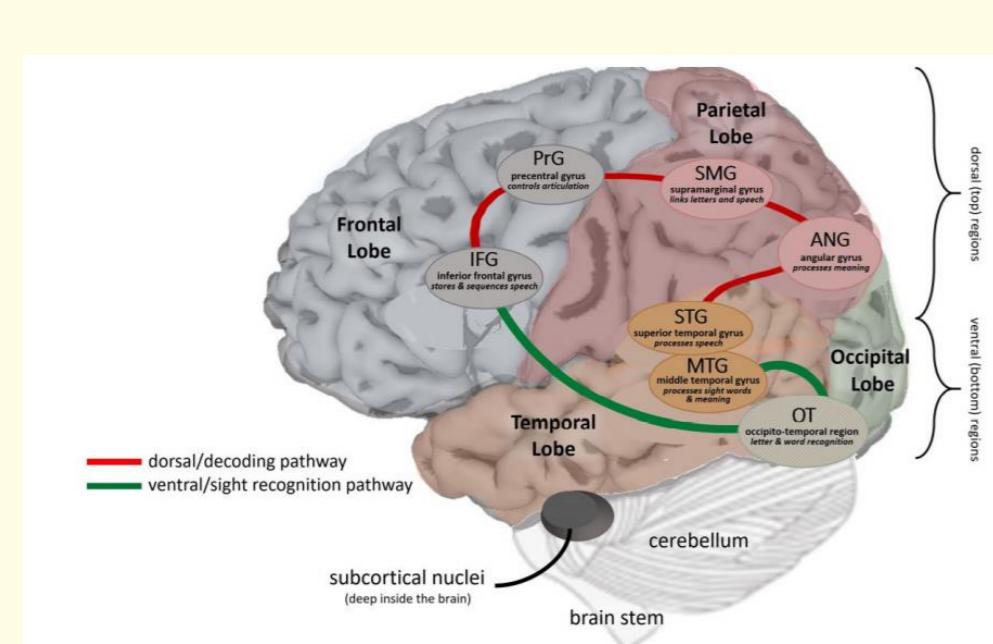
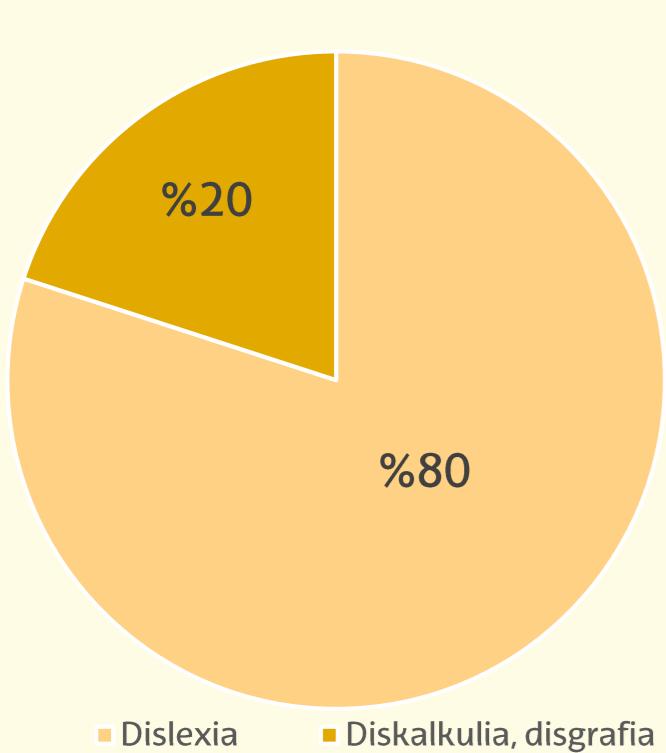
Mireia Etxezarreta Tolosa

1. Sarrera

Dislexia

- Irakurketarako ikaskuntza nahastea (DSM-5)
- Hipotesi kognitibo nagusia: kontzientzia fonologikoaren ahulezia

Ikaskuntza nahasteen ehunekoak

Elebitasuna

- Prebalentzia:
  - Mundu mailan %50
  - Europa mailan %50
  - Euskal Autonomia Erkidegoan (EAE) %32
- Hizkuntzaren garapenean aldaketak eragin
- Funtzio exekutiboen hobekuntza
- Erreserba kognitiboa
- Eztabaida: diseinu metodologikoei kritikak

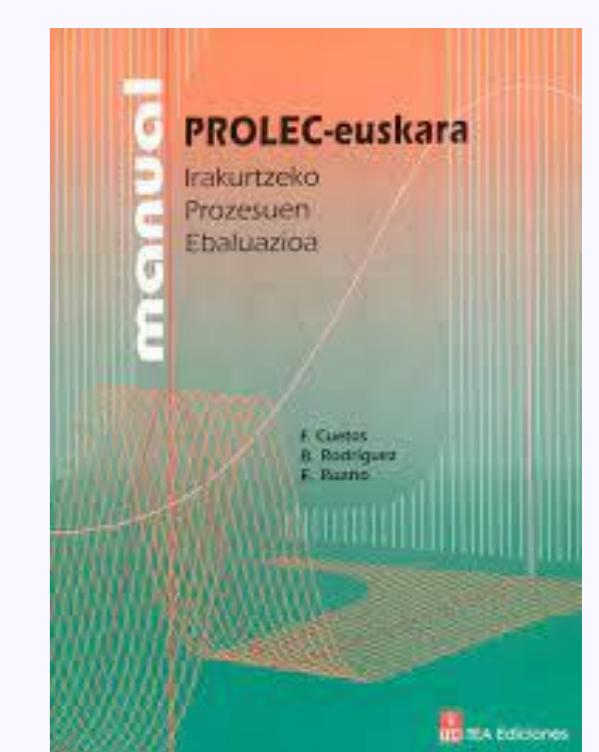
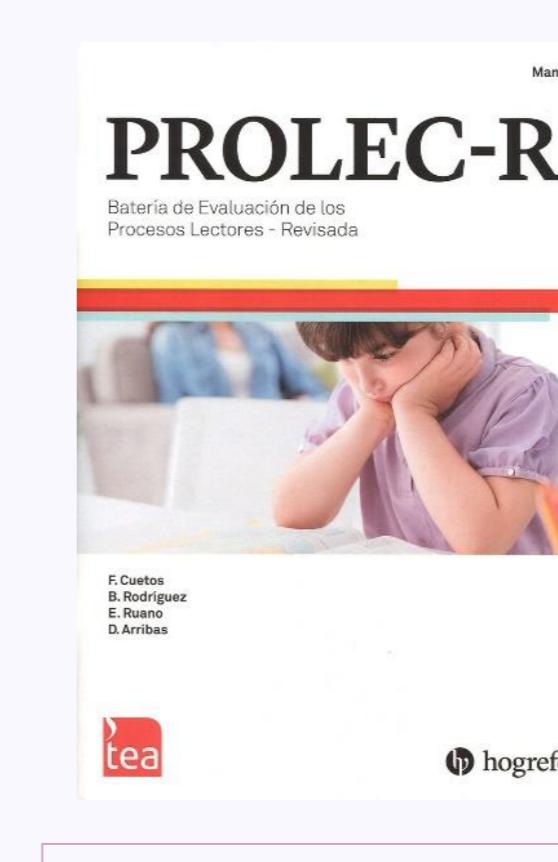
HELBURUAK

- ✓ Elebitasunak dislexiadun haurrengan izan dezakeen eragina aztertzea
- ✓ EAE-ko hezkuntza sistemarako / esku-hartzeetarako inplikazioak aztertzea

2. Dislexiaren detekzioa haur elebidunetan

- Diagnostiko goiztiarraren garrantzia prebentziorako
- Ebaluazio frogak bi hizkuntzetan egitea funtsezkoa
- Frogen gehiengoa populazio elebakarrari zuzendua → Diagnostiko egokirako oztopoa

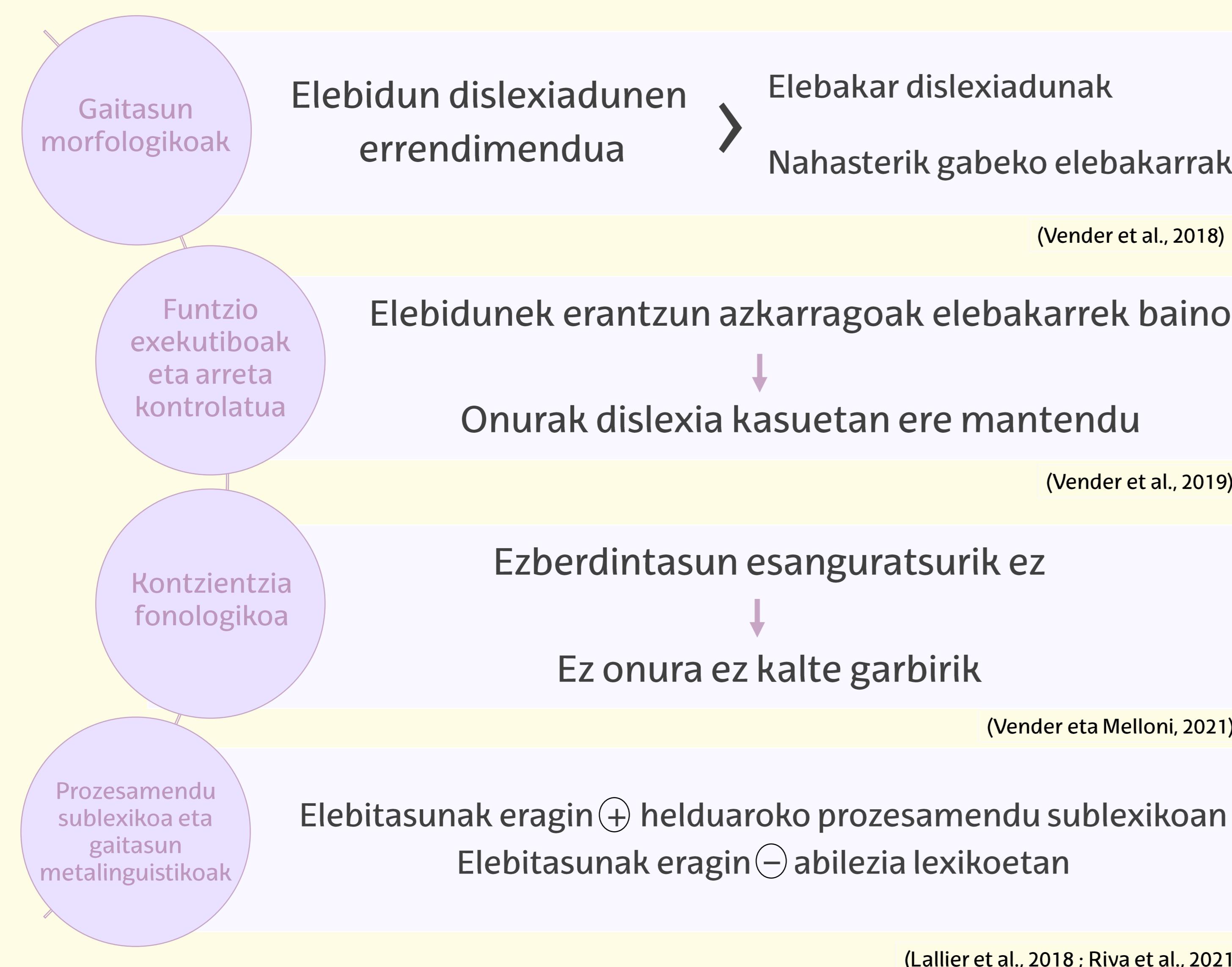
Dislexiaren diagnostikorako frogak

Prolec - R : Gaztelaniaz

Prolec: Euskaraz

3. Elebitasunaren eragina dislexiadun haurrengan

4. Eztabaida eta ondorioak

- Dislexia kasuetan elebitasunaren abantaila / desabantailen aldeko ebidentzia nahikorik ez

Esku-hartzea
hizkuntza batera
ala bietara
bideratu?

Helburua oro har: bi hizkuntzetan
hobekuntzak lortzea

Azterketa idiosinkratikoa:
testuinguru ezberdinak balioetsi

Familia
Eskola
Afektiboa
Kulturala

EAE-rako inplikazioak:

- Euskaratutako frogentzako eskasia → Ebaluaziorako oztopoa
- Euskararen izaera minoritarioa

Esku-hartzerako kontuan hartu beharreko faktoreak
Inplikazio kultural / politiko garrantzitsuak

5. Bibliografia

- Lallier, M., Thierry, G., Barr, P., Carreiras, M., eta Tainturier, M.J. (2018). Learning to read bilingually modulates the manifestations of dyslexia in adults. *Scientific Studies of Reading*, 22(4), 335-349. <https://doi.org/10.1080/10888438.2018.1447942>
- Vender, M., Hu, S., Mantione, F., Savazzi, S., Delfitto, D., eta Melloni, C. (2018). Inflectional Morphology: Evidence for an advantage of bilingualism in dyslexia. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, 24(2), 1-18. <https://doi.org/10.1080/1367050.2018.1450355>

- Vender, M., Krivochev, D.G., Phillips, B., Saddy, D., eta Delfitto, D. (2019). Implicit Learning, Bilingualism, and Dyslexia: Insights From a Study Assessing AGL With a Modified Simon Task. *Frontiers in Psychology*, 10, 1-16. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.01647>
- Vender, M., eta Melloni, C. (2021). Phonological Awareness across Child Populations: How Bilingualism and Dyslexia Interact. *Languages*, 6(1), 39-59. <https://doi.org/10.3390/languages6010039>